

vsakega teden razen sobot, nedelj
in praznikov.
Izšel vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.

1935—YEAR XXVIII

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 18, 1923, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK, 12. JULIJA (JULY 12), 1935.

Subscription \$6.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 135

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Tesla pobija Einsteinovo teorijo kot "maso napak"

Jugoslovanski učenjak je na svoj 79. rojstni dan povedal reporterjem, da je izpopolnil "direktni električni tok," ki teče brez prevodnika; ta iznajdba bo po njegovi sodbi revolucionirala letalstvo in avte. Napovedal je tudi novo metodo komunikacij s pomočjo "zemskih tresljajev"

New York, 11. jul. — Nikola Tesla, znani jugoslovanski elektrotehnik in fizik, je včeraj, na svoj 79. rojstni dan, povedal ameriški časnikarski reporterjem, da ima tri nove iznajdbe, ki so "revolucionarnega pomena". Iznajdbe so:

1. Nova metoda za transmisijske depse in mehanične energije na vsako daljavo.
2. Izpopolnitve direktnega električnega toka, ki teče gladko brez prevodnika, toda samo v eno stran.
3. Dokaz na podlagi opazovanja kosmičnih žarkov, da je Einsteinova relativistična teorija "masa zmot".

Tesla je rekel, da pripisuje največjo važnost svoji metodi in aparatu za razpošiljanje poročil in mehanične energije. Za razpošiljanje mu služi konstruirano "zemsko vibriranje" in tresljaji zemске celine, kar je pomnilo, da energija teče v zemljo. To bo velike važnosti za pomorsko plovo in za letalstvo, ki iščejo novih ležišč plinovitih zemlje. Velike praktične vrednosti imajo tudi direktni električni tok, ki bo izpopolnjen inženirski aparat za revolucioniranje mnogih električnih procesov, od emisije za letalstvo in avtomobilske transportacije.

Prenajanje mehanične energije na "valovih potresa" lahko tudi dalekosežne posledice v vojskovanju. Aparat, ki ga Tesla zdaj poseduje, lahko užge razstreliti bombo na sredi oceana. Tesla je predaval poročevalcem o teh svojih iznajdbah ves čas, ni pa pokazal nobene formule ali formule in z njo ni dokazal ali demonstiral resnice tega, kar je pove-

Prizet milijonov brezposelnih!

Število večje kakor lansko

Mednarodni svet Lige narodov... zbiranje... v... in... in... in... in...

Sodnik prepovedal pikete stavkarjem

Pridružil se je kompaniji pri razbijanju stavke

Rochester, N. Y.—(FP)—Injunkcija, katero je izdal član državnega vrhovnega sodišča Oscar L. Young proti krajevni uniji United Textile Workers of America, prepoveduje vse stavkovne aktivnosti proti Cocheco Woolen Mfg. Co.

Injunkcija je ena najbolj dražičnih v pravni zgodovini te države. Delavcem, ki so zastavali pred šestimi tedni, prepoveduje zbiranje v bližini tovarne, piketiranje in vse druge aktivnosti, ki bi ovirale poslovanje in trgovino kompanije. Slednje vključuje pohode in druge delavske demonstracije.

Kampanja proti "rdeči nevarnosti"

Washington, D. C.—(FP)—Unija za ameriške civilne svobodščine je opozorila javnost na ofenzivo, ki jo vodijo ameriški nazadnjaki proti organiziranemu delavstvu. Pred kongresom in državnimi legislaturami so zakonski načrti, ki ogražajo civilne in politične svobodščine delavskega ljudstva. Unija je objavila seznam osnutkov, ki so bili v zadnjem času predloženi, in pozvala liberalce na boj proti reakciji.

"Se nikdar prej ni bila reakcija tako odločna v zatiranju političnih in civilnih svobodščin kakor je danes," pravi unija v svojem pozivu. "Pod krinko, da vodi ofenzivo proti 'rdeči nevarnosti', hoče uničiti vse militantne organizacije delavcev in farmarjev.

Unija omenja načrte, ki so jih predložili v kongresu kongresniki McCormack, Dickstein in Kramer. Kramerjev načrt bazira na vladnih odredbah, ki so bile uveljavljene pod režimom justičnega tajnika Palmerja in so omogočile persekucije pacifistov, socialistov in militantnih delavskih voditeljev. McCormackov načrt določa kazni za stavkarje, ki bi protestirali proti rabi državne milice v industrijskih sporih. Osnutki, ki so pred državnimi legislaturami, odklanjajo manjšinskimi radikalnimi strankam mesto na glasovnicah in določajo kazni za razpečevalce "prevratnih" tiskovin.

Domače vesti

Obisk Chicago. — Te dni so obiskali gl. urad SNPJ Gertrude Primožič, Peter Rope st., Paulina Rope in Peter Rope ml., vsi iz Rillitona, Pa.

Član nevarno bolan North Chicago. — Dobro znani rojak John Mesec, ekspresman, je zadnje dni zbolel na pljučnici in že od zadnjega torika vdihava kisik po zdravniških navodilih. Nahaja se v zelo kritičnem položaju. Mesec je član SNPJ z vso družino vred. Upamo, da se mu obrne na bolje.

Urednik izključen iz SNS Milwaukee, Wis. — Konvencija SNS (Srbski narodni savez) je izključila iz organizacije Josipa Rajnoviča, urednika "Slobodne Reči", ki je bil 35 let član te organizacije. Izključen je bil, ker je v omenjenem listu kritiziral poslovanje gl. odbora. Samo osem delegatov je glasovalo proti izključenju in 16 delegatov se je vzdržalo glasovanja.

Mlada rojkinja umrla Cleveland. — Te dni je umrla Rose Snyder (Znidaršič), stara 24 let in rojena v Ameriki. Omožena je bila podrgo leto in bolehal je pet mesecev na srčni hibi. Zapušča moža, starša (Louis Eršte) in dve sestri. — Dalje je umrla rojkinja Jennie Škeri, roj. Petrič, stara 56 let in doma iz Begunj pri Cerknici. V Ameriki je bila 32 let in tu zapušča moža in pet odraslih otrok.

Nove aretacije macedonskih komitašev

Sofija, Bolgarska, 11. jul. — Policija, ki še vedno čisti bolgarski del Macedonije, je včeraj aretirala 20 Macedoncev, bivših pripadnikov pokojnega komitaškega poglavarja Protogoreva. Aretirana sta bila tudi bivši provinčni guverner Trajkov in Stefan Popov, vodja bivše bolgarske kmetijske stranke.

Konvencija socialistične mladine

Chicago. — Pričakuje se, da se bo štiristo delegatov udeležilo letne konvencije Mladinske socialistične lige, ki se odpre 19. julija v Pittsburghu, naznanja pripraviljni odbor.

Clarence Senior, tajnik socialistične stranke, bo nastopil kot govornik na prvi seji. Delegatje bodo zastopali socialistične organizacije v 39 državah ameriške Unije.

Tydingsov načrt izzval opozicijo

Unije pozvane, naj preprečijo sprejetje

Washington, D. C.—(FP)—Delavstvo se mora zavedati nevarnosti, ki mu preti, če bo Tydingsov zakonski osnutek o militaristični nepokorščini sprejet tudi v nižji kongresni zbornici. Tako pravi Unija za ameriške civilne svobodščine v svojem apelu na delavske unije, v katerem jih urgira, naj preprečijo sprejetje v zbornici. Višja kongresna zbornica ga je odobrila kljub opoziciji progresivcev in liberalcev.

"Ako bo načrt uzakonjen, bo vlada lahko prosekutirala državljane, ki protestirajo proti rabi federalnega vojaštva v stavkah," pravi organizacija v svojem apelu. "Načrt ogražajo delavske interese in tistih, ki so proti rabi oborožene sile v industrijskih sporih. Uveljavljenje bi dalo mogočno orožje delodajalcem, ki bi ga rabili proti delavstvu. Že apel na vojaštvo, naj ne strelja na stavkarje, bi bil kršitev zakona."

V pismu, ki ga je Unija za ameriške civilne svobodščine naslovila članom kongresa, podarja, da načrt vsebuje ostrejšo provizijo kakor zakon proti špionaži, ki je bil uveljavljen, ko se je Amerika pridružila zaveznikom v svetovni vojni, ker ogražajo svobodo tiska in govora. Kritiziranje administracije, vojne departmanta in vojaških častnikov se bi lahko smatralo za izdajstvo na podlagi Tydingsovega načrta. Civilisti bi bili podvrženi persekuciji, ako bi agitirali za zvišanje plače vojakom in pomorščakom, ker bi taka agitacija pomenila hujskanje na upor.

Unija najemniških farmarjev napreduje

Memphis, Tenn.— Splošna unija najemniških farmarjev, ki je v zadnjem času predmet silnih napadov s strani bogatih plantažnikov v Arkansasu, Texasu in drugih južnih državah, stalno jača svoj vpliv in moč. Eksekutivni svet, ki se je te dni sestel na izredni konferenci v Memphisu, je izjavil, da je v zadnjih par tednih izdal čarterje dvajsetim novoustanovljenim krajevnim organizacijam v Texasu in Oklahomi, ki štejejo nad 11,000 članov.

Ognjenik Krakatao zelo aktiven

Batavia, Java (Vzhodna Indija), 11. jul. — Vulkan Krakatao, ki je leta 1883 uničil 36,000 življenj, je te dni začel s silovitim bruhanjem lave, katero strelja iz svojega žrela 2500 čevljev visoko. (Ognjenik Krakatao se nahaja na robu otoka Jave, ki je holandska posest.)

DELAVSKA KONFERENCA OBSODILA FAŠIZEM

Pozvala je unije, naj bojkotirajo produkte nacijske Nemčije

OFENZIVA MEDNARODNE FEDERACIJE

London.—(TIS)—Konferenca generalnega sveta Mednarodne federacije strokovnih unij, ki se je vršila v Copenhagenu, Danska, je ponovno naglasila, da bo vodila borbo proti fašizmu, smrt-nemu sovražniku organiziranega delavstva. Konferenca so se udeležili delegatje iz Belgije, Čehoslovaške, Estonije, Finske, Francije, Anglije, Holandske, Švedske, Švice in Norveške. Mednarodni urad dela sta reprezentirala H. Butler in A. Staal. Navzoči so bili tudi zastopniki mednarodnega socialističnega gibanja kakor tudi premier Danske Stauning in člani njegovega kabineta.

Iz poročila, katerega je predložil W. Schevenels, generalni tajnik federacije, je bilo razvidno, da podzemsko gibanje za reorganiziranje strokovnih unij v fašističnih državah zaznamuje velike uspehe. Poročilo o fašizmu je predložil G. Hicks, angleški delavski vodja in član parlamenta, v katerem je naglašal potrebo intenzivnega bojkotiranja izdelkov nacijske Nemčije. Mnogo delegatov se je udeležilo debate in vsi so podarjali, da je treba izvajati ekonomski pritisk na gospodarje tretjega rajha. Dalje je bila sprejeta resolucija, vsebujoča protest organiziranega delavstva zaradi umora Fritza Husemana, voditelja nemških rudarjev, in zahtevo glede ustanovitve mednarodne komisije, ki naj bi vodila preiskavo nacijskih brutalnosti.

Resolucija naglašala porast masnih aretacij in persekucij v nacijski Nemčiji. Na tisoče delavcev, sovražnikov Hitlerjevega režima, je bilo v zadnjih mesecih poslanih v koncentracijska taborišča in vrženih v ječe, kjer so izpostavljeni silnemu trpljenju.

Generalni svet Mednarodne federacije strokovnih unij je pozval delavstvo vsega sveta, naj podpre njegovo borbo proti fašizmu in naj posveti vse svoje energije akciji, da se čimprej osvobodijo delavcev, ki trpe pod fašističnimi režimi.

Stavka livarjev

New York.—Nad petsto livarjev je zastavkalo proti National Foundry Co., ko je družba podaljšala delovni teden za 13 ur—od 40 na 53—in reducirala mezde za pet odstotkov. Stavkarjem so se pozneje pridružili tudi strojniki in kompanija je morala zapreti podjetje.

Stalin naznanil gradnjo nove Moskve

Mesto se poveča na pet milijonov prebivalcev.

Moskva, 11. jul.—Josef Stalin je včeraj objavil desetletni načrt za rekonstrukcijo Moskve, ki ima biti spremenjena v ultramoderno mesto s pet milijon prebivalci. Načrt določa, da se areja današnje Moskve podvoji. Zgrajeni bodo celi bloki novih hiš z novimi ulicami in trgi; za nove hotele in stanovanjske hiše je določenih 135 milijonov kvadratnih čevljev prostora. Sedanji Rdeči trg bo razširjen, da bo dvakrat večji. Naokrog mesta bo pa šest kilometrov širok pas parkov, ki zagotavlja prebivalstvu nove Moskve dovolj svežega zraka.

Stara Moskva obsega 71,250 akrov sveta in šteje danes tri in pol milijona prebivalcev; nova Moskva bo obsegala 150,000 akrov. Vse stare zidine, zlasti cerkve bodo podrli in jih nadomestili z modernimi stavbami. Bregove dveh rek Moskve in Jazve bodo obzidal z granitom skozi vse mesto. Sezidanih bo šest novih hotelov s 4000 sobami vsak, 50 novih kinogledališč, 500 šol, 17 bolnišnic in devet velikih departmentnih prodajalnic.

Načrt tudi določa, da se morajo vse tovarne preseliti iz mesta v okolice. Vse to ima biti izvršeno v prihodnjih desetih letih.

Konec mornarske stavke na vidiku

Voditelji zadovoljni z novim odborom

San Francisco, Cal.—(FP)—Načelnica zveznega delavskega departmanta je imenovala nov odbor in mu poverila poravnavo stavke mornarjev, ki so zastavkali na parniških za prevažanje olja pred nekaj tedni.

Ta odbor ima večjo oblast nego arbitražni komitej, katerega je Perkinsova imenovala, da poravnava konflikt, ko se je mudila v San Franciscu. Člani tega komiteja so resignirali, ker niso mogli pridobiti lastnikov parnikov za pogajanja z reprezentanti stavkarjev. Načelnica delavskega departmanta se je uklonila zahtevam voditeljev delavskih organizacij, ki so naglašali, da more le federalni odbor z dalekosežno oblastjo prisiliti magnate na pogajanja z zastopniki stavkarjev.

Novemu spravnemu odboru načeljuje O. K. Cushing, ki je dobil prav tako pozicijo v odboru, ki je poravnal stavko pristaničnih delavcev v preteklem letu. Druga dva člana sta Paul Sishelmer in Selah Chamberlain.

Predstavniki stavkarjev in tajnik federacije mornarskih delavcev, F. M. Kelley, so izjavili, da se strinjajo z imenovanjem omenjenih in spravi odbor. Slično izjavo sta podala E. B. O'Brady, tajnik distriktnega sveta strokovnih unij, in Edward D. Vandeleur, predsednik državne delavske federacije.

Novi odbor se je že podal na delo in pozval obe stranki na konferenco, na kateri upajo bo prišlo do poravnave konflikta.

Organiziranje kreditnih unij

Washington, D. C.—Federalna kreditna administracija je naznanila, da je 60 grup industrijskih in trgovskih delavcev organiziralo kreditne unije v juniju. Število čarterjev, katere je izdala administracija, odkar je kongres sprejel zakon, je 425.

LIGA BO INTERVENIRALA V AFRIŠKEM KONFLIKTU

Svet Lige narodov se snide 25. julija v Zenevi

NOV APEL ABESINIJE

Zeneva, 11. jul.—Tajništvo Lige narodov poroča, da se lahko vrši izredna seja sveta Lige narodov še ta mesec za poravnavo italijansko-abetesinskega konflikta, če jo hoče sklicati Maksim Litvinov, sovjetski komisar zunanjih zadev, ki je predsednik sveta Lige narodov. Tajništvo upa, da Litvinov sklicuje sejo, ki se bo potem vršila 25. julija v Zenevi. Italijanski diplomatje so dali razumeti tajništvu, da nimajo nič proti temu, če se vrši izredno zasedanje sveta Lige.

Tokio, 11. jul.—Zunanji urad japonske vlade je včeraj zanimal vest iz Londona, da bo japonski mikado (cesar) skušal preprečiti italijansko-abetesinsko vojno. Japonska vlada sploh ni prejela nobenega apela od Abesinije za intervencijo.

Rim, 11. jul.—Italija je včeraj naprtla Abesiniji dva nova sovražna incidenta. Uradno poročilo se glasi, da eden teh incidentov se je primeril 6. julija v Harrarju (Abesinija), kjer so Abesinci "namenoma žalili" italijanskega konzula. Italijanska vlada pošlje takoj protestno noto v Addis Ababo. Mussolini je včeraj sklical vojni svet — okrog 120 generalov in drugih višjih častnikov — k posvetovanju. Število vojaštva, ki je bilo poslano v vzhodno Afriko, je naraslo na 120,000; poleg tega je odšlo tja večje število izurjenih delavcev in 2000 mož fašistične milice.

Addis Ababa, Abesinija, 11. jul.—Abesinski cesar Haile Selassie je danes ponovno apeliral na Ligo narodov in ostale narode sveta za mir. Del apela je bil protest proti petim evropskim državam, ki so ustavile izvoz orožja in streliva v Abesinijo, drugi del pa prosil Ligo narodov, naj takoj skliče zborovanje in pretresa do dna ves konflikt med Italijo in afriškimi cesarstvom.

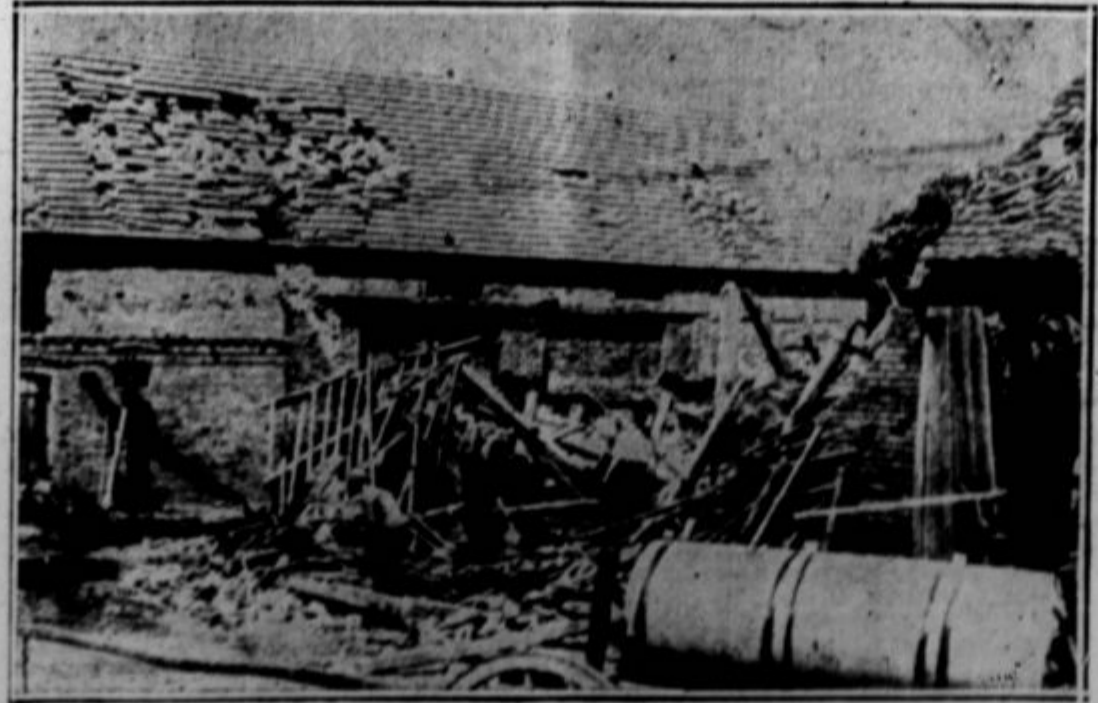
Abesinski apel se v jedru glasi: "Pokažite zdaj, ako ste res za mir; če pa niste, dajte nam vsaj priložnost, da se lahko branimo proti napadalcu."

Zahtevajo preiskavo navala na delavce

Regina, Kanada.—Tukajšnje delavske unije zahtevajo preiskavo policijskega navala na brezposelne delavce, ki so organizirali pohod v glavno mesto. V tem navalu je bil ubit detektiv R. Miller, član mestne policije, nakar so bili voditelji pohoda aretirani in obtoženi umora. Krajevne unije trdijo, da je Miller padel pod kroglo, ki so jo izstrelili njegovi tovariši, ker niso pri nobenem pohodniku našli revolverja. Iz tega razloga zahtevajo temeljito preiskavo, ki naj ugotovi, kdo je oddal usodni strel.

Formiranje delavske stranke v Connecticutu

Hartford, Conn.—Novo poglavje v zgodovini ameriškega delavstva je bilo zapisano, ko se je 150 delegatov državne delavske federacije zbralo v tem mestu na konferenci, ki jo je sklicala tukajšnja centralna delavska unija, in so soglasno sprejeli sklep glede ustanovitve delavske stranke v tej državi. Stranka bo po značaju antikapitalistična in bo bazirala na strokovnih unijah in drugih delavskih organizacijah.



Slika kaže razdejanje, ki ga je povzročila eksplozija v municijski tovarni v Wittenbergu, Nemčija. V eksploziji je bilo ubitih nad 60 delavcev.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTERINA SLOVENSKE NARODNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Marčevina: za Edoardo delves (izvan Chicago) in Kanado \$0.50 na leto, \$0.25 na pol leta, \$1.00 na štiri leta; za Chicago in Cincero \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$0.50 per year, Chicago and Cincero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Čena glasilca po dopolnili: —Kopije glasilca in namenjenih članov se ne vračajo. Kopije literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vračajo pošiljalca le v slučaju, če je priložila pošto.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Member of the Federated Press

138

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

O deportaciji tujerodcev
Gowanda, N. Y.—Kongresnik Martin Dies iz Teksasa vpije po vsej Ameriki in namerava v zveznem kongresu predložiti nekak "načrt," da se šest milijonov nedržavljanov deportira v dežele, iz katerih so prišli. Ta kričar pravi, če se tujerodni delavci deportirajo, da se bo potem lahko uposlilo "šest milijonov domačinov."

Modra glava iz Teksasa ne ve, če bi ne bilo v Ameriki tujerodcev, bi danes Amerika ne bila kar je. Saj so vendar naš tujerodni delavci in izumitelji, kot na primer Tesla in Pulpin ter drugi, ki so prišli samo iz Jugoslavije, veliko pripomogli, da je sedaj Amerika šteje med najboljši tehnične države na svetu. In kje so drugi izumitelji in tehnični iz drugih evropskih držav, brez katerih bi ameriški izkoriščevalci delavstva ne mogli grabiti milijonov. Ali menda ni resnica, da je evropski delavec dal svojo mlado energijo in leta za ameriškega bogatina, dočim se je sedaj, po dokončanem delu, znašel v krušnih vrstah; po šle so mu moči in denarna sredstva radi depresije, ki so jo povzročili oni, ki so si nagrabili milijone. Prejemal je nesramno nizke meze in njegovi skromni prihranki so v krizi pošli, ker se je moral za silo preživljati v brezdelju. Sedaj je ostal oropan svoje sile in svojih prihrankov; moral je v krušne vrste.

Glupi Dies ne ve tudi tega, da bi bilo potem šest milijonov manj konzumentov. Čim manj pa je konzumentov, tem manj je treba producirati, torej manj dela. Sijajno dobro zna računati ta Dies! Zato je potrebno, da se vsi tujerodni in treznomisliči domačini poženejo za svoje delavske pravice ter zahtevajo pri svojih zastopnikih v kongresu, da porazijo take predloge v kali. Drugič pa je potrebno, da se otresemo brezbrčnosti. Vsak, ki noče biti deportiran, naj si preskrbi ameriško državljanstvo, potem pa na dan volitev vsi v boj, da se poženejo taki delavski "prijatelji" ven iz javnih uradov!

Roosevelt je zadnje dni dobil veliko zausnico, katere ni pričakoval. Šlo je, da se ljudske izkoriščevalce pri javnopravnih družbah spravi v nižjo kategorijo izkoriščevalcev, zakar se je potoval predsednik. Delavstvo ga je podprlo, medtem pa so pritiskali na kongres lobisti vebilizna z vpitjem in menda z debelimi mošnjami "namazali" kongresni voz, da so člani nižje zbornice glasovali proti, to je: za interese vebilizna. Tudi kongresnik Reed iz našega Dunkirka je glasoval proti predlogi in za vebilizna. Delavci, kadar pridejo volitve, zapomnimo si tega našega dobrega "delavskega prijatelja." On nam je obrnil hrbet in šel v tabor pijavk. Ali boste spet glasovali zanj?

Letos se vračajo volitve za okrajne odbore in za državnega zastopnika v državno postavodajo. Tam nas je zadnjih par let zastopal mister Riley iz Oleona. Sedaj, ko je potekel njegov termin, zopet kandidira in apelira na volilce, naj ga ponovno izvolijo. Njegov rekord v postavodaji pa kaže, da je bil vedno na strani milijonarjev. Ko se je governor Lehman zavzel, da je treba izvesti popolno preiskavo glede podkupovanja kongresnikov od plinske in elektriške družbe, je ta "naš" zastopnik glasoval proti. Zakaj? Ko je šlo za odpravo otroškega dela v državi New York, je tudi glasoval proti zadevni predlogi in ZA izkoriščanje vaših otrok!

Socialisti so se dneve in mesece borili za predlogo, da se preneha s podkupovanjem zastopnikov in izkoriščevalce otrok. Toda vse zaman! Prvič niso v zbornici, drugič pa jih ljudstvo ne upošteva.

Volilci v tem okraju se prosijo, da si enkrat za vselej zapomnijo, da s takimi zastopniki, kakršne imamo sedaj, si delamo samo škodo in po mojem mnenju tudi sramoto, ker ne zaupamo poštenim ljudem.

Sodrug Loomis iz Oleona sodaj kandidira v državno postavodajo na soc. listi. Dolžnost nas delavcev je, da gremo vsi na volišče in soglasno glasujemo zanj! Loomis je delavec in bo kot tak gledal za naše koristi, ne pa za koristi naših nasprotnikov. Bodimo pošteni napram samim sebi in potem bomo lahko pričakovali boljših časov.

Pred par meseci je organizirano in zavedno delavstvo poslalo resolucije v Washington svojim reprezentantom za sprejetje Lundeenovega načrta. Ker ni bilo od splošnega ljudstva zadostnega pritiska, je načrt padel v vodo. Pri nas smo tudi podpisali in poslali zadevne resolucije. Pet družtev je tako storilo. Ko sem prišel z resolucijo pred neko družstvo, se je neka oseba izrazila, da bodo te resolucije vse skupaj zletele v koš. Načrt v resnici ni bil sprejet, kljub temu pa so naši zastopniki čitali v resolucijah, kaj od njih zahtevamo.

Mislím, da bi bilo umestno, če bi naši glavni odborniki vsako delavstvu koristno predlogo podprli z resolucijo in jo objavili v listu z apelom na članstvo, ki ni zmožno sličnih resolucij sestaviti, da jo prepíše ter pošlje na pristojna mesta z urgiranjem, da glasujejo zanj. Če se pa zgodi, da zastopniki glasujejo nasprotno, se s tem pokažejo, da niso pravi ljudski zastopniki, ampak navadni sebičneži ter izdajalci volilcev. Ko pa ponovno kandidirajo, kar se vedno zgodi, je treba ljudem dokazati, kaj so ti zastopniki storili v uradu, obenem pa jih poudčiti, da glasujejo za poštene delavske kandidate. John Matekovich.

Zidanšek poroča o slavu društva št. 138

Strabane, Pa.—Na 4. julija se je tukaj vršila velika slavnost. Društvo Postojnska jama št. 138 SNPJ je namreč na ta dan slavilo svojo 25-letnico z obširnimi programom in udeležbo je bila velika. Iz Čikaga je prišel Filip Godina, upravnik Prosvete in član gl. odbora SNPJ, s svojo soprogo in starejšim sijnom Oscarjem. Upam, da se jim je med nami podpadlo, četudi so se pri nas pomudili mnogo premalo. Poleg tega pa smo jih mučili z raznimi vprašanji o tem in onem, in oni so nam drage volje pojasnili o vsem.

Na programu je bilo več govornikov in drugih zanimivih točk. Glavni govornik znevija je bil Filip Godina, naš upravnik. Teško smo pričakovali prihoda Godinovih in končno so dospeli v dvorano okrog dveh popoldne. Br. Godino sem takoj spoznal in krepko sva si stisnila desnici. Hitro smo ga obstopili in ga začeli bombardirati z vprašanji. Seveda sem ga vprašal, če je tudi soprogo pripeljal s seboj. Povedal mi je, da je šla najprej v plesno dvorano, da si jo ogleda, če bo dovolj prostorna za ples. Pozneje, v spodnji dvorani, me je prijatelj potrepljal po rami

ter me opozoril, da je v dvorani mra. Godinova. Naglo sem se po voljaški obrnil in pred seboj sem zagledal postavno šeno, ki me je veselo pozdravila, potem pa takoj vprašala, če sem se že navadil plesati. Ves v zadregi sem odgovoril, da sem zamudil par plesnih vaj in tako nisem izdelal potrebnega izpita. Razumem se, da smo se od srca nasmejali in pristrčno razgovarjali.

Na moje vprašanje, če se ji dopadejo pennsylvanski hrabi, je mra. Godina dejala, da se ji ne dopadejo, ker so ceeste tako strme. Najprej gre cesta v hrib, potem pa v dolino in to brez konca in kraja. Zato je tudi naprosila svojega moža, naj počasi vozi avto, da se ne zgodi kakšna nesreča, pa tudi če malo zamudijo. Res, pennsylvanske ceste so zvine ko kozji rog, pa strme, kajti klanecv se ne manjka. Kljub temu sem prepričan, če bi mra. Godina ostala v tem kraju delj časa, da se bi kmalu privadila in hribovita okolica se ji bi priljubila. Peljali se bi v Johnstown, kjer so še večji hrabi bo lepi gozdovi, v njih pa obilo divjadi. Gotovo se bi Filipu podpadlo, če bi šla midva tja na lov. Ustrelila bi kakšno srno in napravili bi lep piknik, prepevali naše lepe pesmi in se dobro imeli.

Naši čikaški posetniki so se gotovo prepričali, da so naše brhke pa pridne in prijazne Pennsylvančke postrežljive ter uljudne. Med njimi se počutim domačega in radi me imajo stare in tudi mlade. To povem brez vsake samohvale (hm-hm), o čemer ste se pač lahko tudi sami prepričali, pa četudi nosim na svoji grbi že celih sedem križev!

Spet se bom podal na potovanje za naš delavski dnevnik Prosveto. Upam pa, da bomo v kratkem spet imeli priliko, da pridejo k nam v Penno Godinovi, da se bodo med nami v vesel družbi zabavali tako, kakor so se na 4. julija v Strabanu na slavu društva Postojnska jama št. 138 SNPJ!

Anton Zidanšek.

Piknik zbora Javornik

Barberton, O.—Naše pevsko društvo "Javornik" priredi svoj piknik v nedeljo 14. julija na dobroznanih Moharjevih prostratih, tam, kjer je bil lani. Naš zbor je sedaj dobil pevovodje L. Šemeča (iz Clevelanda), ki pevec poučuje dvakrat na mesec. Gotovo, da je to zvezano z večjimi stroški.

V imenu zbora Javornik apeliram na ves slovenski živelj v Barbertonu in okolici, da nas podpira in priskoči na pomoč, da se naš zbor obdrži še naprej. Sedaj imamo priliko, da se Javornik postavi še na bolj trdno podlago. Imamo tudi več novih in zelo dobrih moči. Glavno je, da si še finančno opomoremo, pa bo obstoj Javorniku zasiguran. Mislím, da tako velika naselbina kot je Barberton, bo pač zmožna obdržati en pevski zbor!

Slovinci v Barbertonu, pokazimo, da smo za procvit in obstoj slovenske pesmi! Posebno sedaj, ko imamo tako lepo priliko. Ako lahko vzdržujejo svoje

pevske zbornice v manjših naselbinah, zakaj ga ne bi mi tukaj? Ako naš zbor obdržimo naprej, bo naša naselbina vzgled drugim; ako pa to priliko pustimo, da bo šla mimo nas, potem bo v Barbertonu težko še kdaj kaj spraviti skupaj.

Kdor pride iz drugih naselbin na naš piknik in ne ve za nove pikniške prostore, naj se ustavi v Slovenski dvorani na 14. cesti, kjer bo dobil vse potrebne informacije. Od 14. ulice do pikniškega prostora je eno do dve miljo.

Torej v nedeljo 14. julija vsi na piknik zbora Javornik! Naj ne manjka nobenega Slovenca in Slovenke, komur je za procvit in obstoj nam vsem najljubše pesmi!

Joseph Gabrosek, tajnik.

"Dva pišeta"

Detroit, Mich.—Prijatelj me je opomnil, naj pogledam v A. S., ker me je duhovnik postavil na "pisano polje", parkrat brez imena, v številki z dne 28. junija pa z imenom.

To "pisano polje" ima naslov "dva pišeta". Pod tem naslovom J. M. Trunk piše, da jaz hočem ljudstvu povedati, da duhovniki vedoma vodijo svoje ovčice za nos, ker sem zapisala v Prosveti, da maše koristijo samo duhovnikom. Da, g. Trunk, še enkrat poudarjam, da maše koristijo samo duhovnikom. To je čista resnica, pa če je še tako hud poper za vas.

Ako vas je resnica zbudila, bi bila vaša dolžnost — dokazati nasprotno, ker niste, je to dokaz, da delate vedoma za osebne koristi!

Kako se čestita in daje priznanje družini, ki je svojega proročenca "posvetila oltarju gosposodovem", mene ne briga, povem pa vam pogovor, ki sem ga imela z nekim takim posvečenecem oltarja v moji mladosti.

V mali gorski vasi je bilo žeganje. Na take dneve se zbere mladina iz vseh bližnjih vasi in po maši stoji v skupinah ter se pogovarja, kam bodo šli po kosilu. V eni teh skupin sem stala jaz, ko je prišel iz cerkve kaplan. Eden navzočih je povedal smešnico, tako da smo se vsi smejali. Kaplan pa je rekel, zakaj se tako smejimo. Pa je oni ponovil smešnico, nato se je tudi kaplan smejal ter pripomnil, kako smo srečni, da se niti ne zavedamo, ker smo mladi. Ker sem že od rojstva radovedne narave, sem odvrnila: "Saj ste tudi vi mladi, torej ste tudi vi srečni." Kaplan, mesto odgovora, je vzdihnil ter dejal, da bo čas iti.

Šla sem dalje proti domu, pa je rekel, da mi ni mogel dati odgovora, ker nas je bilo preveč skupaj, zdaj sva pa sama z očetom, zato lahko pove, da bi bil tudi on srečen, ako bi bil tako prost, kakor sem na primer jaz, ki bom šla zvečer v gostilno z drugimi vred, kjer se bomo zabavali, on pa ne sme iti, ker je duhovnik.

Moj oče pa je rekel, da zakaj je postal duhovnik, ako se rad zabava. Kaplan je odgovoril: "Duhovnik sem postal na željo matere. Sprva se nisem zavedal, kaj pomeni biti duhovnik, kar sem bil premlad, ko sem dorastel, je bilo prepozno. Mater nisem hotel žaliti, danes mi je žal, ker se nisem uprl."

Tako, g. Trunk! Morda je tudi oni na Ely taka žrtev?
Mary Bernick, (121).

Piknik SND v La Salle

La Salle, Ill.—Kam pa gremo v nedeljo 14. julija? Gotovo gremo vsi na piknik kluba SND, ki se bo vršil v Shooting parku v Peru. Ta prostor je lep in prijazen in ni daleč od La Salle. Kar po Enajsti cesti zapadno, ki je prav lepa cesta do parka.

Ker moški in ženski klub SND ne prirejata mnogo zabav, ste vsi rojaki in delničarji vabljeni, da se udeležite nedeljskega. Kar bo dobička, bo vse za korist Doma. Posebno sedaj potrebuje naš Dom gnotne pomoči, ker se popravljajo spodnji prostori.

Na pikniku bo dovolj zabave za vse, za stare in mlade, zakar bo skrbel pikniški odbor. Zato pa pridite vsi, ker SND potrebuje vaše pomoči! Na svidenje v nedeljo 1. julija! Odbor.

Utrdite si pljuča!

So nadušljivci, ki jim konjski prah povzraja napad nahuhe. Da takšni ljudje so pripravni za voznike, hlevarje itd., se ne me samo po sebi.

Vsak poklic, ki je zvezan s prahom, je zdušljiv — razen enega samega, na kar prišli najprevo njegovi izvrševalci sami, po čem je tudi raziskovalci. Zanimivo je namreč, da je apneni prah po cementarnah, mavčarstvih, dvobilnicah apnenca itd. za pljuča zdrav. Drug prah pa je več ali manj nevaren, če naravnost uodsen.

Najbolj nezdrav je pač tobačni prah po bačah tovarnah, a le malo zaozstaja za prah iz volne, moke, lanu, ki daje prvotnim pljučam popolnoma drugo barvo, bolj prebarva pljuča premogovni prah darji, kovarji itd.). Pod njegovim vplivom stanejo pljuča čisto črna. Kamenarji, zidkomnoseki in drugi, ki se ukvarjajo s kamnom, požirajo mnogo kamnatega prahu in drobne peska, ključavničarji, mehaniki, brusarji, vavoj kovinski prah, nemalo je poklicev, morajo ljudje vdihavati pare vsakovrstnih slin in pline, steklarji pa dobe sčasoma njejna pljuča z bolezenskimi znaki, ki spnajo na nahuho.

Skoraj bi rekli, da ni poklica razen kmeča, ki bi na ta ali oni način ne škodoval pljučam in ki bi ga bilo priporočiti ljudem s kimi dihal. Učitelj in igralec si jih kvače drugače ne, z mnogim, napornim govornjem, uradnik vsaj s tem, da presed svojo v slabo zračnih sobah, delavec v tovarni, delnik ob najrazličnejšem delu, ki povzroča dala-li je škodljivo pljučam tudi igranje na hala, je danes še sporno, so pa raziskovalci trdijo, da je samo na sebi zelo koristno, kakor ne more škodovati prav nikomur, če rabi svoj prosti čas kolikor le more za gibanje in dihanje v naravi. Idealno bi bilo, če bi vsak delavec, obrtnik, uradnik, trgovec itd. je prisiljen živeti mnogo v zadušljivem nem ozračju in v prahu svojega poklica, vrt ali njivico, da bi ju sam obdeloval, nima krepkih pljuč, naj se že v naprej poklicev, ki jim najbolj direktno škoduje, vo pa delajo še danes marsikje na delu pošiljajo najslabotnejše otroke v mesto in rati ali delat, češ da za težko kmečko delo niso. Baš tem bi bilo najbolj potrebno, da se utrdili na deželi in pri kmečkem delu.

Sovjetski tisk

Vsako leto 5. maja imajo v Rusiji dan Moskvska "Pravda" je priredila letos na dan anketo med novinarji in te dni je prišel njen izid. Večina odgovorov govori o nevoljstvu tako z vsebino, kakor tudi z zunanjo. Ljudje se pritožujejo, da je papir slab je tisk razmazan, da barva ni za nič, da je bina pod kritiko itd. Uredniki pišejo, da si sploh nimajo gradiva, ker sodružniki noma nimajo izkušeni niti sposobnosti. Nteri podeželski listi rabijo v celih številki 400 različnih besed in še med njimi večinamo izraze "kohez", "stranka" in "delat".

Lani je izhajalo v Rusiji 14,000 dnevnih in tednikov v 35,500,000 izvodih, dočim je revij 1900. Tisk listov zlasti strokovnih učil je navadno pomanjkljiv in gre počasi rok. Tako je izšla februarska številka "Na fronti industrializacije" šele zadnje aprila, februarska številka "Stavba ladij" tudi šele v aprilu. Še slabše je z revijo "nost in življenje," čije novembarska številka izšla šele v aprilu. Za tiskanje strokovnih listov namreč potrebne posebne matrice in matematični znaki, ki so ostali iz dobe predrom samu v Petrogradu, tako da tiskajo te take publikacije samo tam v znanstveno nem založništvo. Uredništva so pa v Moskvi ker so tu organi ljudskih komisariatov in morejo rokopisi, korekture in cenzurne opromati tja in nazaj. Če pride posebno leto naročilo, mora vse drugo čakati. Baš leto naročili 25 milijonov izvodov novih kolbarskih pravil, kar je zadržalo vse druge tiskovine.

Ribe—poletna hrana

Naziranje, da so ribe za poletni čas merna hrana, je hudo zmotno. Deloma iz odpora proti mesu v tem času sploh, del iz bojazni, da v vročih dneh ribe sploh ne reje priti sveže, nepokvarjene na trg. Kartiče zadnjege, je vse pač le vprašanje orazcije prevoza na trg. V posebnih hladilnicah napravah, v ledu, v posebnih vozilih, ki so lašč urejena za prevoz rib, dobimo lahko bolj sveže blago še tako daleč od kraja izvora.

Kar se tiče prvega pomisleka, pa je res, se organizmu samemu v poletnem času innaščobnost mesa, ker telo v tem času sploh malo potrebuje, toda to ne velja za lahko meso, ki ima le malo tošče. Pri lahko prebavljivo, okusno in človeka kmalu siti, kar so za poletje, ko štedimo s svojo močmi, kolikor moremo, same prednosti. Ljeni, da se udeležite nedeljskega. Kar bo dobička, bo vse za korist Doma. Posebno sedaj potrebuje naš Dom gnotne pomoči, ker se popravljajo spodnji prostori.



Daniel Roper (levo), načelnik trgovskega departamenta, in J. M. Johnson, njegov novi asistent.

Maksim Gorki:

MATI

SOCIALEN ROMAN

— Hm . . . ne mislim, da je to koristno za vas . . . Drugič, so danes po noči mladi ljudje natisnili na hektografi petsto Pavlovih govorov . . . Videl sem — dobro je napravljeno, čisto, jasno, zvečer jih hočejo razdeliti po mestu; temu nasprotujem — za mesto so boljše tiskani letaki. Te je odposlati kam drugam. — Odnesem jih Natašii! — je živahno vzkliknila mati. — Dajte, da to oskrbim!

— Vzgaja ga zaklet sovražnik ljudi, ki so meni najbližji in ki jih smatram za najboljše na svetu. In deček vzraste lahko v mojega sovražnika . . . Pri meni ne sme živeti, pod tujim imenom živim. Osem let ga nisem videla . . . To je dolgo — osem let!

bom mislila, da si bil tako zaljubljen, da še zdaj nosiš v srcu to ljubezen. Prosim te . . . Če bi vedel, kako te ljubim in kako grozna mi je misel, da si ljubil drugo . . . Ah, vem, to je moralo biti, toda samo povej mi.

Prijel jo je za roke. — Dušica, neumna si. Prisegam, da nimaš za kaj biti ljubosumna. Zenske so mi bile deveta briga. Nobene nisem ljubil pred teboj.

— Vendar si imel stike z ženskami v Parizu in Alžiru . . . Prosim te, odgovori mi. Skomignil je z ramen.

— Res je, imel sem stike z ženskami, toda prisegam ti, da ni bilo nič resnega. Ljubezni prejšnjim nisem poznal. Mi verjameš?

— Ne, ne verjamem . . . Vedno vsaj malo ljubijo, o tem sem prepričana . . . Seveda ne govorim o ženskah, ki se prodajajo . . . Toda tebe so gotovo mnoge ljubile. Povej mi po pravici, Bertrand. Nisi nobene ljubil? Nimaš nobenih spominov? Ničesar? Bodi iskren.

— No, da, imam spomin . . . Toda nanj ne boš ljubosumna, saj je zelo naiven in iz davne preteklosti. Bilo mi je šestnajst let . . . ti si bila še dete. Ti se gotovo niti ne spominjaš, kako so naju roditelji odpeljali na počitnice k morju v Barville.

— Da, spominjam se. Nadaljuj. Tvoj spomin? — No, na počitnicah sem sklenil prijateljstvo z mladino. Med njo je bilo mlado dekle mojih let, morda eno leto starejše . . . Sklenila sva prijateljstvo, zelo nedolžno, to se razume . . . toda nežno . . . Zatrjevala sva si, da se imava rada . . . da se bova vedno imela rada. Verjela sva to oba.

— Sta se tudi poljubila? — Včasih . . . Ah, bilo je zelo nedolžno . . . Toda bila je nežna in razkošna . . . Plakala je mnogo, ko sva se proti jeni ločila. Če se ne motim, sem tudi jaz plakal . . . Nikoli torej moj spomin na ljubezen, če hočeš to tako imenovati, Edmee. Vidiš, kako naiven, otroški in nedolžen je, da nimaš za kaj biti ljubosumna nanj, je zaključil smeje.

Nekaj časa je molčala. — Ah, misliš? — je dejala Edmee počasi. Oglašal se je v nji nejasen občutek, čudna ljubosumnost na preteklost. Torej ko je bila ona še naivno dete, igrajoče se v pesku, je bil on skoraj že mož, ki je poznal igro ljubezni in ki je tudi ljubil?

— No torej, Edmee, — je dejal Bertrand, ki je že obžaloval, da ji je vse povedal, — no torej, dušica, ne pripisuj temu nobene pomena. — Gotovo ima to zate svoj pomen, ker je edino, kar si ohranil v spominu. Ljubil si jo, to dekle, in tudi ona te je ljubila. . . . In še zdaj se je spominjaš. . . . Kar priznaj . . . Jaz nimam nobenih spominov . . . To se pravi, moji spomini, to si vedno ti, samo ti. Kako krivično je to!

— Toda Edmee, poglej . . . — Imaš spomin, toda ne name . . . prvo čustvo, a ne zame. Nežno, sladko čustvo . . . Bila je lepa, dražestna, tvoja ljubezen, ljubila te je. Bil si sladko ganjen, ko si pravkar govoril o nji . . . Kako ji je bilo ime?

— Ne spominjam se več. Sicer pa to ni važno. Saj si bila vendar še premajhna, da bi se je mogla spominjati iz tistih časov. — To hočem vedeti. Povej mi njeno ime. — Michelina. — Michelina. — Edmee se je zdržnila. — Michelina Darcourtova? — Da, kako pa veš to? — Obšel je. Edmee je počil

la v smeh, v nervozen, porogljiv smeh, ki ga je žalil. — Pusti me smejati se. Poznam tvoj spomin. Da, Michelina Darcourtova. Srečali sva se enkrat ali dvakrat pri teti Antonini. Je ločena, ima devetletno hčerko, ki se ji vsa posveča. To je ženska nedoločene starosti, častihlepnja, nedostopna, naškrobana in dolgočasna . . . V družbo sploh ne zahaja. K teti Antonini hodi samo zato, ker je botra njene hčerke. Ah, ah, to je tvoja prva ljubezen? No, čestitati ti baš ne morem. Ta je morala biti že s šestnajstimi leti zoperna, grda in brez mikavnosti.

— Morda pa ne misliš prave, — je dejal Bertrand, skušajoč skriti svojo slabo voljo. — Sicer mi je pa vseeno. — Gotovo je ona. Pravila mi je, da je bila nekoč s svojimi starši v Barville. Čuj, Bertrand, morda pa sploh ni res, to, kar si mi pravil . . . Ali je to tvoj najlepši spomin? . . . Nočes odgovoriti . . . torej je res . . . No, čuj, hočem, da jo vidiš. Z menoj pojdeš k teti Antonini v ponedeljek popoldne, ko sprejema goste. Da, hočem . . . Videl boš svoj dragi spomin . . . Hočem, ti, pravim . . . Hočem!

Ni povedala točno, kaj prav za prav hoče. — Hotela je uničiti v Bertrandozem spominu s pričujočo sedanjostjo čar prvega sladkega čustva. Silila je vanj tako dolgo, da se je udal, čeprav z odporom, da jo bo prihodnji ponedeljek spremljal.

— V mračni salon tete Antonie so prihajali razen Edmee ljudje patrijarhalčne ali vsaj nezanimive zunanosti. — Tu je vladal samostanski mir. Celó čaj in kolački so bili kakor iz preteklih stoletij.

Kakšno zastrupljenje, je pomislil Bertrand. In vse to samo zato, da bi mi dokazali, da je postalo nekoč dražestno dete žena brez mikavnosti; da bi se zdelo smešno, da sem jo nekoč ljubil. — Dovolite, madame, da vam predstavim svojega moža, Bertrandu Allartu, — je dejala Edmee in pripomnila: Bertrand, gospa Michelina Darcourtova. Bertrand se je obrnil. Zagledal je črnelaso ženo visoke, vitke postave, bledega obraza, oblečeno preprosto in okusno. Spoznal jo je takoj. Spoznal je usta, ki jih je nekoč poljubljaj, oči, ki so bile polne ognja in ljubezni do nje. Opazil je v njenih očeh, da je tudi ona spoznala, da se spominja, videl je, da je lahna rdečica pobarvala njen blede obraz, ki je mahoma postal zanj enako privlačen kakor je bil nekoč, v čaru prve ljubezni. Poklonil se je malce nerodno in gospa Darcourtova mu je hladno podala roko . . .

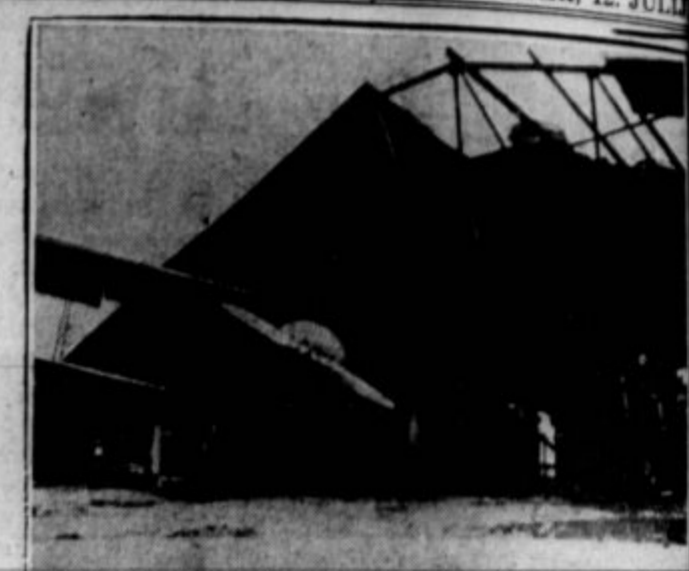
Sele pozneje je Edmee spoznala, da je sama obudila preteklost, hoteč jo ubiti.

LJUBEZEN ŠČITI PRED PREHLADOM — Zdravnik dr. Jules Regnier iz Pariza trdi, da je številno prehladnih obolenj med zaljubljenici in zaročenci dosti manjše nego med drugimi ljudmi. Regnier govori na podlagi svojih raziskovanj naravnost o "zaščitnih snoveh", ki jih proizvaža zaljubljeno telo.

SPREJME SE mlado dekle ali ženska srednjih let za lahko, bišno delo pri mali družini, kjer mora ostati tudi po noči. Vprašajte po 6. uri zvečer. Mrs. E. Glickman, 1422 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill. Phone: Crawford 9572.—(Adv.)

SAVE MONEY BY USING MORE FRESH PASTEURIZED MILK Every bottle of milk delivered to your doorstep is produced under the highest quality standards . . . that's why fresh pasteurized milk is called the "best choice" milk.

MILK FOUNDATION—Chicago



Slika kaže razdejanje, ki ga je povzročil vihar v Texasu, kateri je zahteval tudi več človeških življenj.

STATISTIKA, KI MNOGO POVE 25 milijonov kilogramov vevega mesa. Navedeno ni blago, ki je še uničeno, kakor kava, la itd., ali ga je uničil ogre poplava itd. Tudi statistika o umiran samomorih iz bede ni polker mnogo primerov statne zajame, ker beda davilžrtve po najbolj skritih in

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO Po sklepu 16. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta štete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ki eni naročnik Prosveta stane za vse enako, za člana ali člano \$6.00 za eno leto nino. Ker pa člani že plačajo pri anesmentu \$1.20 za tednik, se jim šteje k naročnin. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Table with subscription rates for various locations like Canada, Chicago, and Europe, listing prices for different quantities and durations.

Form for ordering Prosveta magazine, including fields for name, address, and subscription details.

TISKARNA S.N.P.J. SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča del. Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANS S.N.P.J., DA TISKOVINI NAROČA V SVOJI TISKARNI

SPOMIN

Bertrand Allart, mož dvaltridesetih let, se je vračal čez nekaj let iz Alžira, kjer je vodil podružnico banke Allart-Duchet, da bi prevzel v Parizu vodstvo centrale in se oženil s svojo sestrično Edmee. O tej zakonski zvezi so bili že davno odločili roditelji, govorili so o nji že ko je bilo Edmee pet let, Bertrandu pa petnajst. Edmee je bila hči gospoda Ducheta, Allartovega bratranca in družabnika. Kakor Bertrand je bila tudi ona edini otrok svojih staršev. Njun zakon je bil zaželen iz vseh vidikov. Bertrand je to vedel in soglašal je z njim, brez posebnega navdušenja sicer, pa tudi brez odpora. Edmee je bila ljubko dekletce, živo in prijazno, nežno in naravno; ta čas, ko je bil v Alžiru, se je razvil iz nje še dražestnejše dekle. To bo žena, da malo takih.

iskrenostjo zaupala, da ga ljubi že iz otroških let, najprej podzvedno, potem pa zavedno; da je bil edini junak njenih sanj, ko je dorasčala, in da jo je varoval tudi najnedolžnejšega flirta. Postala je najnežnejša in globoko udana ljubica. Oba sta bila zelo srečna. Ta sreča pa vendarle ni bila za Edmee brez oblaka. Nobene skrbi ni priznavala, skrivljala jo je, toda njene žareče oči so postale včasih motne, otožne! Ko jo je Bertrand vprašal, kaj ji je, ni hotela takoj povedati vzroke svoje slabe volje. Nekega večera, ko ji je ni dal miru, je pa povedala. — No, ti pa povem . . . Ni sem si upala, morda je to slešno . . . toda nočem, da bi mislil, da skrivam pred teboj kaj resnega. To se pravi, zame je to resno . . . Več, jaz sem ljubosumna . . .

— Kaj bi pa rada vedela, dušica? Ne razumem te. — Seveda me razumeš. Vedeti hočem vse, kar je bilo v tvoji preteklosti . . . Da, tvoje spomine . . . ženske, ki si jih ljubil . . . Gotovo imaš za seboj najrazličnejše ljubavne pustolovščine . . . No torej, povej mi vse po pravici . . . Vem dobro, da nisem prva, ki jo ljubiš . . . to dobro vem . . . Ah, kako grozno je misliti si to! — je vzkliknila solznih oči. Ganjen, polaskan, pa tudi užaloščen, ko jo je videl tako trpeti, jo je vzel v naročje. — Edmee, dušica, saj to je vendar blazno. Nočem, da bi plakala zavoljo takih misli. V moji preteklosti ni ničesar, kar bi bilo vredno . . .

— Iztregala se mu je iz naročja. — Ne govori tega . . . Pa mi vendar ne boš zatrjeval, da nisi imel nobenih ljubavnih pustolovščin, da nisi ljubil nobene ženske. Vedeti hočem vse, Bertrand. Ker si me pripravil do tega, da sem ti povedala, kaj me tebi, moraš odgovoriti na moje vprašanje. Zagotavljam te, da ne bom trpela bolj kakor zdaj. Če mi pa tega ne poveš,

mi ljubelem si stvari, razumeš . . . Trpim . . . Rada bi vedela to. — Kaj bi pa rada vedela, dušica? Ne razumem te. — Seveda me razumeš. Vedeti hočem vse, kar je bilo v tvoji preteklosti . . . Da, tvoje spomine . . . ženske, ki si jih ljubil . . . Gotovo imaš za seboj najrazličnejše ljubavne pustolovščine . . . No torej, povej mi vse po pravici . . . Vem dobro, da nisem prva, ki jo ljubiš . . . to dobro vem . . . Ah, kako grozno je misliti si to! — je vzkliknila solznih oči. Ganjen, polaskan, pa tudi užaloščen, ko jo je videl tako trpeti, jo je vzel v naročje. — Edmee, dušica, saj to je vendar blazno. Nočem, da bi plakala zavoljo takih misli. V moji preteklosti ni ničesar, kar bi bilo vredno . . .